

Vergaderjaar 2022–2023

31 288

Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 1063

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 juni 2023

Aanleiding

In deze brief informeer ik uw Kamer over mijn extra structurele inzet van € 1.000.000 voor de versterking van internationale neerlandistiek. Dit doe ik naar aanleiding van het amendement met Kamerstuk 36 200 VIII, nr. 56 van Kamerleden Van der Molen (CDA) en Van der Woude (VVD).¹

Belang van internationale neerlandistiek

Het is van belang dat het Nederlands aangeboden wordt in andere landen. Wereldwijde studenten Nederlands zijn ambassadeurs van het taalgebied, bouwen bruggen tussen hun omgevingstaal, cultuur en samenleving en die van ons. Daarnaast versterkt het onze internationale contacten, houdt het (internationale) archieven toegankelijk en draagt dit bij aan het behoud van de Nederlandse taal en cultuur wereldwijd. Internationale Neerlandistiek is van belang voor onze samenleving, vanwege de mogelijkheid vanuit een ander perspectief te kijken naar onze geschiedenis, ons culturele erfgoed en de omgang daarmee. Daarmee draagt ze bij aan diversiteit, openheid en een frisse blik.

De Nederlandse taal wordt door meer dan 24 miljoen mensen in de wereld gesproken. In zes landen is het een officiële taal: in Nederland, België, Suriname, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Samen vormen deze landen het Nederlandse taalgebied. Daarnaast wordt ook buiten dit taalgebied Nederlands gesproken, bijvoorbeeld door anderstaligen die het Nederlands wereldwijd leren en bestuderen. Dit draagt bij aan de economische samenwerking met Nederland.

¹ De dekking hiervoor is voorzien vanuit het onderdeel bekostiging van begrotingsartikel 7, te weten de rijksbijdrage van alle universiteiten.

Om deze verspreiding te behouden en het netwerk te versterken, is er meer inzet nodig.

Acties en uitvoering

Voor het versterken van de internationale neerlandistiek ben ik voornemens in te zetten op meerdere acties, die ik uitvoer samen met onze partners. Hierbij ligt de nadruk op het in het amendement genoemde speerpunt, namelijk het investeren in menskracht, en het aanvullen van bestaande initiatieven en structuren.

Zoals eerder in reactie op het amendement aangegeven wil ik dat de middelen ook deels ten goede kunnen komen aan de internationale samenwerkingsverbanden van de Nederlandse universiteiten en wil ik rekening houden met het absorptievermogen van de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN). Na overleg met partijen zoals IVN, Taalunie, Discipline overleg Letteren en Geesteswetenschappen (DLG), en de Raad voor Neerlandistiek, ben ik voornemens de volgende actielijnen in te zetten:

1. Investeren in menskracht, onderzoek en kennisdeling. Dit gebeurt door middel van het uitzenden van ondersteuners taalverwerving, uitzenden van universitaire docenten, fellowships en gastleerstoelen in onder andere Zuid-Afrika, Suriname, Aruba, Curaçao, en Indonesië. Hiervoor reserveer ik € 600.000. Mijn voornemen is om de uitvoering via de IVN te laten verlopen.
2. Investeren in studenten. Met beurzen wil ik buitenlandse studenten neerlandistiek de mogelijkheid bieden om een deel van hun studie aan een afdeling Nederlands van een Nederlandse universiteit te volgen. Hiervoor reserveer ik € 300.000. Dit bedrag zal ten goede zal komen aan enkele tientallen studenten. Door deze beurzen zullen de opleidingen Nederlands in Nederland versterken. Dit is van strategisch belang en daarom in lijn met onze inzet op internationale studentenmobiliteit. Over de uitvoering hiervan informeer ik uw Kamer na de zomer.
3. Initiatieven stimuleren in het buitenland. Dit geld is bedoeld voor netwerken in het buitenland van de attachés voor onderwijs en wetenschap op de Nederlandse ambassades. Het is mijn voornemen om hen hier aanspraak op te laten maken voor de organisatie van activiteiten en evenementen rondom neerlandistiek in het buitenland. Hiervoor reserveer ik € 100.000.

Bestaande inzet internationale neerlandistiek versterken

Het Ministerie van OCW is al op vele vlakken bezig met het versterken van internationale neerlandistiek. Naast de jaarlijkse bijdrage aan de Taalunie loopt er via hen een impulstraject in Nederland en Vlaanderen, in samenwerking met de IVN. Ook heeft OCW de Internationale Kennis- en Talentstrategie (IKT), die zorgt voor meer regie en richting bij internationale samenwerking in hoger onderwijs en wetenschap. Daarnaast zijn de attachés voor onderwijs en wetenschap op de ambassades actief in het bevorderen van de internationale neerlandistiek, bijvoorbeeld door het organiseren van debatwedstrijden in het Nederlands. Met dit extra miljoen wil ik de huidige lijn doorzetten en versterken.

Monitoring en evaluatie

Ik ga de voortgang van de versterking van internationale neerlandistiek volgen. De uitvoerende partijen zullen jaarlijks hun activiteiten en de impact daarvan rapporteren aan OCW. OCW zal de voortgang monitoren

en na twee jaar zal er op basis van de behaalde resultaten een evaluatie plaatsvinden. Dit doen wij in samenwerking met betrokken partijen. Hierover zal ik uw Kamer per brief informeren.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf